

Analytik: Po odstavení uhelných elektráren může zdražit elektřina až o patnáct procent

[Martin Procházka](#)

172

Dnes 5. 10., 5:48

Jan Krčál.

Cena emisní povolenky může do dvou let vzrůst až ke stu eur. S tak vysokými náklady se nevyplatí provoz uhelných elektráren, jež asi zavřou.

Zůstane v Česku dostatek zdrojů elektřiny?

Dostatek zdrojů energie i přes odstavení uhelných elektráren pro výrobu elektřiny zůstane. Instalované výkony v uhlí jsou nyní kolem sedmi gigawattů. I když ponecháme jen 600 megawattů elektrárny Ledvice a uhelné teplárny, které se nedají rychle odstavit, pořád bez problému Česko pokryje spotřebu hodinu po hodině, když započítáme reálné možnosti dovozu ze zahraničí.

Dnes máme v Česku velký nadbytek instalovaného výkonu, takže uzavření asi 2,5 gigawattu uhelných elektráren skutečně neznámá problém.

A nebylo by lepší je pro jistotu udržet v provozu?

Kdyby vláda rozhodla, že chce udržet uhelné zdroje v provozu, stálo by to každý rok podle modelování řádově miliardy korun. Z hlediska přiměřenosti zdrojů to ale není potřeba.

Stát si také může převést některé uhelné elektrárny do strategických rezerv pro případ, že by třeba zdražil zemní plyn na čtyřnásobek. Nebylo by to zadarmo, ale proti udržování v provozu relativně levné.

A výrobci se samozřejmě mohou sami rozhodnout ještě nějaký čas elektrárny držet kvůli zimě, kdy jsou schopni být ziskoví.

Uzavření uhelných elektráren bude znamenat, že se Česko stane čistým dovozcem elektřiny. Nehrozí nedostatek energií?

Pokud by přišla válka mnohem většího rozsahu, poznamená to mezinárodní obchod se zkapalněným zemním plynem, a stát se to může.

Je to ekonomická otázka, kolik jsme ochotni platit navíc za pojištění proti riziku. Nelze se ale pojistit vůči všemu.

Jde ale o málo pravděpodobný scénář s výrazným dopadem, a právě pro něj stojí za to zvážit třeba nějakou elektrárnu zakonzervovat a mít ji připravenou.

Jaký bude mít odklon od uhlí dopad do cen elektřiny?

Zdraží-li povolenky, nemůže to znamenat zlevnění elektřiny. Kdyby se dál vyrábělo z uhlí, zdražila by elektřina více, z jiných zdrojů bude zdražení menší. Ale je jasné, že by to znamenalo mírné zvýšení cen elektřiny proti současné ceně povolenky ve výši asi šedesáti eur. Kdyby se povolenka zdražila na sto eur a budeme-li dobře rozvíjet moderní energetiku, na ceně silové elektřiny to může být znamenat zdražení zhruba 15 procent.

Energie v Evropě jsou i násobně dražší než v USA, velkou roli v tom hraje právě emisní povolenka. Pro průmysl je to vážný problém. Nehrozí jeho konec v Evropě a její závislost třeba na Číně?

Nesouvisí to jen s emisní povolenkou, ale i tím, že USA si ropu a zemní plyn těží z části samy. Praktikují i jiný systém zdanění, nemají tak vysoké spotřební daně na pohonné hmoty, na jaké jsme v Evropě desítky let zvyklí.

Je potřeba vyvážit dvě věci. Jednou je ekonomika a potřeba, aby podstatná část průmyslu zůstala. Některé energetické náročné provozy možná nepotřebujeme zachraňovat, ale není cílem deindustrializovat Evropu. Druhým aspektem je klimatická akce.

Myslím si, že minimálně rétoricky je si toho nová Evropská komise vědoma a bude hledat způsoby, jak evropský průmysl ochránit. Může to být zásah do mechanismu, který upravuje

množství povolenek v oběhu. To by růst ceny povolenek oddálilo. Není správné řešení vyhnat veškerý průmysl za hranice.

A jak může energetickou bezpečností zamíchat stavba nových jaderných bloků v Česku?

To je vzdálenější časový horizont. Je potřeba bavit se o letech 2030 až 2035. Když budu vycházet z toho, že se v roce 2036 podaří postavit první blok v Dukovanech, znamenalo by to na konci třicátých let významnou pomoc bezemisní výrobě. Na základě našich modelů doporučujeme dva nové jaderné bloky.

Bavíme-li se o konci uhlí, je relevantnější dívat se na dřívější dobu a na to, jaké máme možnosti. Ekonomické tlaky provoz uhlí tak dlouho provozovat neumožní. Zbývají obnovitelné zdroje a zemní plyn. U plynu jsme závislí na dovozu, a tak jsou obnovitelné zdroje jedinou rozumnou cestou, jak to období překlenout.

Má to také klimatické důsledky. Pokud bychom ve velkém přešli na výrobu elektřiny z plynu, znamená to výrazně větší emise skleníkových plynů než při rozvoji obnovitelných zdrojů.

Z dlouhodobého pohledu je jádro bezemisní zdroj s riziky, která jsou známá jak z hlediska bezpečnosti, tak ceny. Pro státy, které mají dobré podmínky pro obnovitelné zdroje, není jádro moc zajímavá otázka, ale v našem případě, kdy je potenciál větrné elektřiny omezený, to relevantní je.